

7-370

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 3493
Konu :Manisa Milletvekili
Hasan ÖREN'in
Yazılı Soru Önergesi.

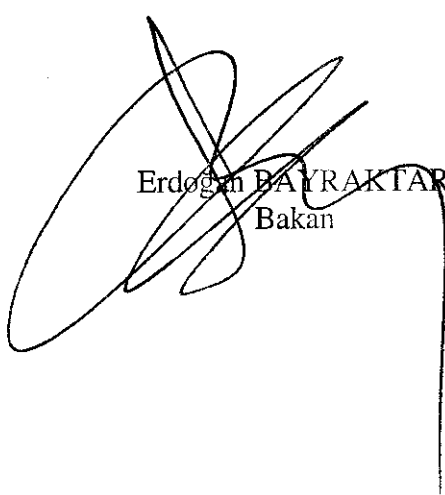
SÜRELİ
.../.../2011
08 Aralık 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 10.11.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-28243 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Hasan ÖREN'in, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu, T.B.M.M. 7/970 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

7-970

**MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN ÖREN'İN
T.B.M.M. 7/970 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

Dayanıklı olmayan binalar ne yazık ki her depremde olduğu gibi Van depreminde de çok sayıda can kaybına neden olmuştur.

Mevcut yapı stokunun önemli bir bölümünün dayanıklı olmadığını, ülkemizde meydana gelen depremler açıkça göstermiştir. Tüm yurttaki meydana gelebilecek olası bir depreme hazırlık olması amacıyla mevcut bina stokunun gözden geçirilip gerekli görülen binaların deprem dayanımının tespit edilmesi gerektiği bilimsel kongrelerde dile getirilmektedir.

Bakanlığınızca zaman zaman yapılan açıklamalarda mevcut binaların depreme dayanıklılıkları ile ilgili herhangi bir veri tabanının bulunmadığını belirtilmektedir.

İnsan yaşamı ne kadar önemliyse, ellerimizle yaptığımız, içinde yaşadığımız binaların da depreme dayanıklı yapılması en az yaşamımız kadar Önemlidir. Bu nedenle vatandaşların yaşattıkları konutların depreme dayanıklı olup olmadıklarını bilme hakları vardır.

Bunun için öncelikle mevcut binaların durumunun öncelikle tespit edilmesi gerekir. Hastalığın ne olduğunu bilmek zorundayız. Çünkü doğru teşhis, tedavide başarının en önemli şartıdır.

Binaların depreme dayanıklılığının tespiti hizmetleri, il özel idarelerinde ve belediyelerde, uzmanlardan oluşturulan birimlerce zorunlu ve ücretsiz yapılmalıdır. Kurumlar talebe bakmaksızın bu hizmeti herkese vermeli, belirlenen sürede bu çalışmalar bitirilerek durum envanteri çıkarılmalı ve veri tabanı oluşturulmalıdır. Kurumların masraflarının toplanan deprem vergilerinden karşılanması ise bütçeye ek yük getirmeyecek ve kurumları zorlamayacaktır.

Ayrıca konut alım satımlarında alıcının deprem dayanıklılık durumu hakkında bilgi sahibi olması için tapu dairelerince ilgili kurumdan bina raporları istenmelidir.

Sonuçta yapılan testler sonucunda depreme dayanıksız "binalar satılamayacak, kimse oturmak istemeyecektir. Daha sonra binaların güçlendirilmesi ve yıkılıp yeniden yapılması seçenekleri bir program dahilinde önerilebilir. Zorunlu hallerde devlet bu hizmete katkı sağlayabileceği gibi bina sahiplerine de faizsiz kredi ve masrafların bir kısmının devlet tarafından karşılanması seçenekleri de sunulabilir.

Toplanan deprem vergilerinin bir kısmının bile bu amaç için kullanılması hem istihdama hem de ekonomiye önemli katkı sağlayacaktır.

Büyük depremlerden sonra yapılan yasal düzenlemelerin yetersizliği, başka bir depremde kısa zamanda ortaya çıktığı uzmanlarca dile getirilmektedir. 2007 yılında yürürlüğe giren Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmeliğin "Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi" başlıklı bölümünde sadece deprem bölgelerinde bulunan ve güçlendirilecek binaların deprem etkileri altındaki performanslarının değerlendirilmesinde uygulanacak hesap kuralları, güçlendirme kararlarında esas alınacak ilkeler ve güçlendirme tasarım ilkelerine yer verilmiş, ancak mevcut binaların depreme dayanıklılık analizlerinin kimler tarafından nasıl yapılacağına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Yönetmelikte deprem bölgelerindeki binaların depreme dayanım testlerin yapılmasına ilişkin zorunlu hükümlere ve kimler tarafından, ne şekilde yapılacağına, bedellerinin nasıl karşılanacağına dair hükümlere hiç yer verilmemiştir.

Bunlara göre;

1-Deprem bölgelerindeki mevcut binaların depreme dayanıklı olup olmadıklarının belirlenmesinin zorunlu hale getirilmesi için yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

2-Bu amaçla il özel idarelerinde ve belediyelerde bu hizmeti verecek birimler oluşturulması için bir çalışmanız var mı?

3-Bu hizmetlerin vatandaşa ücretsiz verilmesi konusunda düşünceniz nedir?

4-Bu güne kadar toplanan deprem vergileri, deprem zararlarının karşılanması ve deprem çalışmaları için hiçbir zaman kullanılmamıştır. Kurumların verecekleri mevcut binaların depreme dayanıklılık testi ve raporlama hizmetlerinin bedellerinin 1999 yılında çıkarılan Marmara bölgesi ve civarında meydana gelen depremin yol açtığı ekonomik kayıpları gidermek amacıyla bazı mükellefiyetler ihdası ve bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanunla toplanan deprem vergilerinden karşılanması için yasal düzenleme düşünüyor musunuz?

5-Toplanan deprem vergilerinin sadece deprem zararlarının karşılanması, hazırlık çalışmaları, deprem araştırmaları, deprem zararlarının önceden tespiti ve önlenmesine yönelik çalışmalarda kullanılmasının zorunlu hale getirilmesi için yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

6-Deprem bölgelerindeki binaların depreme dayanıklılık testlerinin tamamlanması işlemlerini ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz?

CEVAPLAR:

1- Ülkemizde başta deprem olmak üzere afet riskinin yüksek olmasına karşın yapı stokumuzun büyük bir kısmının güvensiz ve imar mevzuatına aykırı olması, kaçak yapılaşmanın çok fazla olması nedenleriyle Afet oluşmadan önce gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik bir mevzuat ve uygulama sürecine acil olarak ihtiyaç duyulmaktadır.

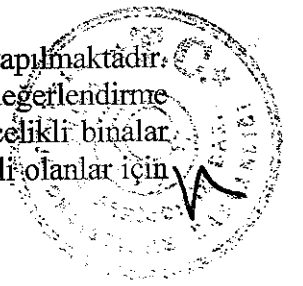
Bu kapsamda afetlere karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına aykırı ve kaçak yapıların bertarafına ve güvenli yaşama çevreleri oluşturmak üzere gerekli iyileştirme, tasfiye ve yenileme işlemlerine ilişkin bir Kanun taslağı hazırlanmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan ve 2007 yılında yürürlüğe giren “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” in “Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi” başlıklı 7. Bölümünde muhtemel bir depremde binanın depreme karşı performansının belirlenmesi ve güçlendirilmesi ile ilgili hesap esasları belirlenmiştir.

Deprem Yönetmeliğinin en iyi şekilde uygulanmasını sağlamak için örnek projeleri de içeren eğitim dokümanlarını hazırlanmış olup, ülke çapında 3000 adet mühendise yönelik eğitimlere devam etmektedir.

Ancak, Yönetmeliğin “Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi” başlıklı 7. bölümüne göre her bir binanın tek tek incelenmesinde zorluklar vardır. Yönetmeliğe göre değerlendirme; modellenmesi ve analizi çok fazla elemana ihtiyaç duyulan, detaylı, zaman alıcı, zahmetli ve maliyeti yüksek bir çalışmayı gerektirmektedir. Üstelik bu değerlendirmeleri yapacak yapı davranışını bilen, yapı mekaniği ve proje konusunda uzmanlaşmış inşaat mühendisi sayısı da kısıtlıdır.

Bu nedenle bu işlemler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kademeli olarak yapılmaktadır. Önce, bazı yapısal eksik ve düzensizlikleri dikkate alan gözlemsel hızlı değerlendirme yöntemleri kullanılarak deprem riski öncelikli binalar belirlenmekte, sismik öncelikli binalar yönetmelikteki hesap esaslarına göre analiz edilerek değerlendirilmekte ve gerekli olanlar için

kentsel dönüşüm veya güçlendirme projeleri hazırlanmaktadır.

Ancak güçlendirilme veya kentsel dönüşümü gerçekleştirebilmek için finansal modellerin oluşturulmasına ve yasal düzenlemelere de ihtiyaç duyulmaktadır. Bakanlığımız konuyla ilgili çalışmalarına devam etmektedir.

2,3- Gerek deprem bölgelerindeki mevcut binaların depreme dayanıklılıklarının belirlenmesinin zorunlu hale getirilmesi gerekse de bu hizmetin vatandaşlara, ücretsiz olarak verilmesi hususunun Belediyeler, İl Özel İdareleri ve ilgili tüm kuruluşlarca birlikte değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

4, 5- Vergi mevzuatına ilişkin hususlar Maliye Bakanlığının, Deprem Araştırmaları, Deprem Zararlarının Önceden Tespiti ve Önlenmesine Yönelik Çalışmalar Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının çalışmaları kapsamında bulunmaktadır.

6- Bakanlığımızın 12 Haziran 2003 tarih ve 416 sayılı genelgesiyle bütün kamu kuruluşlarına binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, ödeneklerin Bakanlığımız bütçesine aktarılması durumunda depreme karşı güçlendirme çalışmalarının Bakanlığımızca yürütülebileceği bildirilmiştir. Bu genelgemizi takiben Maliye Bakanlığı, Kredi ve Yurtlar Kurumu ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından gelen talepler üzerine adı geçen kurumlara ait binaların güçlendirme çalışmaları halen Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Bu kapsamda, ülke çapında Kredi Yurtlar Kurumuna ait yurtlar sistematik olarak Bakanlığımızca ön incelemeye tabi tutularak risk önceliği belirlenmiştir. Bu çalışma 2011 yılı Kasım ayı itibarıyla tamamlanmış bulunmakta olup, öncelikli görülen yurt binalarında Kredi Yurtlar Kurumu ile koordineli olarak her yıl bütçe imkânları dâhilinde güçlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda bugüne kadar 43 adet yurt binası güçlendirme inşaatı tamamlanmıştır.

Depreme yönelik yürütülen hazırlıklar kapsamında bir kısım yatırımcı kamu kuruluşları (Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, vb.) kurumlarına tahsisli binaların güçlendirme işlerini Bakanlığımız bilgisi dışında yürüttüklerinden, bu kurumlara ait binalara ilişkin Bakanlığımızda detaylı bir bilgi bulunmamaktadır.

